

הקמת בית החולים המוטס מוצנח 309 במלחמת יום הכיפורים בפאיד

במסגרת יום עיון : הטיפול בפצועי מלחמה מד"ר חיים שיבא ועד ימינו

עמדה לי הזכות להיות ממקימי ומפקדי בית החולים מוטס מוצנח 309 של צהל. צוות בית החולים אומן להגיע ליעד ביבשה, מהאוויר, ובנחיתה מהים.

צוות בית החולים מנע כ- 36 איש. 10 רופאים כללים, 3 כירורגים עליהם נמנה גם פרופ' אלי ענתבי ופרופ' שכנר, 2 רופאים מרדימים, 2 אחים חדר ניתוח, 1 רוקח, 12 חובשים, 6 אנשי מפקדה. יש לציין כי 2 חובשים והרוקח היו עם רקע אדום בכנפי הצניחה. הם צנחו במיטלה. ערכות הציוד של בית החולים: ציוד מתקלה, תרופות, ציוד חדר ניתוח היו ארוזים סטרילית ומוכנים לשימוש. הערכות הספיקו לעבודה למשך 48 שעות ולאחר מכן היה צורך לקבל ערכות חדשות.

אם פרוץ מלחמת יום כיפור גויס מיד בית החולים והצוות התייצב בימ"ח ביפו. לאחר בדיקת הציוד והתארגנות ומאחר ולא יצאנו עדיין לפעילות תורגלו החובשים לפעילות וריענון.

בתאריך 17.10.73 קבלתי את הפקודה לתזוזה. הציוד הועמס על גבי משאיות מלווה עם חלק מאנשי הצוות וירד לרפידיים שאר הצוות טס לרפידיים. לאחר התארגנות קצרה הוכנסו הרופאים והחובשים לפעילות בקליטת הפצועים במנחת ובמיון. למחרת בבקר הועמס הציוד בהרקולס, וטסנו לפאיד. הצוות טס בעמידה לחוף בין הציוד ודפנות המטוס. בזמן הטיסה וחציית התעלה הצליח צוות המטוס להימלט מטילים שנורו לעברו. נחתנו בפאיד שדה תעופה של הצבא המצרי אשר נכבש זמן קצר לפני שנחתנו. המטוס הוריד את הדלת האחורית ותוך כדי נסיעה על המסלול הטלנו את הציוד על המסלול, והמטוס המריא. בחרנו שני מבני בטון "האנגרים" אשר לתוכם הכנסנו את הציוד. בהאנגר אחד פתחנו חדר מיון, חדר טיפולים, ופינת ציוד רפואי באחריות הרוקח אפי. בהאנגר השני פרסנו את חדר הניתוח. תוך 3 שעות בית החולים החל לקלוט פצועים. חלקם פצועים קל אשר נשארו לטיפול אצלנו וחלקם פצועים בינוני ולאחר טיפול הועברו בטיסה ארצה. מסת הפצועים בינוני וקשה הייתה מהצנחנים שנתפסו במארב בעיר סואץ בתאריך 24 לאוקטובר. בוצעו 4 ניתוחים גדולים: 2- ניתוחי כריתת טחול, 1- ניתוח פתיחת בית החזה עם פגיעה בריאה, 1- פצוע קשה מהמארב אשר הגיע עם פצע גדול בדופן הבטן מלפנים ופצע פתוח בגב, לחץ דם 40. לאחר ייצוב נותח- בוצעה תפירת הקיבה, כריתת הטחול, כריתת כליה שמאלית, תפירת פצעים במעייים הדקים, תפירת מעי גס וביצוע קולוסטומיה מחולקת. עם גמר הניתוח הפצוע הורד מהשולחן במצב יציב.

בזמן הניתוח הרגשתי כי מישהו נוגע לי בכתף. הסתכלתי לאחור וראיתי את השחקן דני קיי משקיף על מהלך הניתוח. יש לציין כי בכל מלחמות ישראל דני קיי תמיד הגיע ארצה. הפצוע הועמס על הליקופטר עם הוראות לטיפול בזמן הטיסה וכמו כן דו"ח ניתוח. הפצוע הגיע לבילינסון. אשתי רופאה והייתה בתורנות בזמן נחיתת הפצוע במנחת וכך נודע לאשתי איפה אני נמצא. כל שנה בתאריך 24 לאוקטובר הפצוע שהבריא מתקשר אלי ואומר "היום זה יום ההולדת שלי, נולדתי מחדש בתאריך זה". סיפור נוסף מפצועי סואץ: פצוע קל באזור המפשעה שאל אותי "מה עם המכשיר שלי?", אמרתי לו "הוא תקין". לאחר שנה קיבלתי הזמנה לברית מילה מקיבוץ להבות הבשן.

בית החולים בפאיד טיפל ב- 680 פצועים. עם סיום פעילותנו בפאיד הועברנו לראס סודר. התמקמנו בבניין קזינו פרוץ. יתכן ותכננו פעולה נוספת באזור סואץ אך זו לא יצאה לפועל. ניצלנו את הזמן לשיחות נפש עם אנשי הצוות. יש לציין כי לא היה לנו אף מקרה של הלם קרב.

בסיכום: עם צוות מאומן וציוד נכון ניתן לבצע טיפול רפואי וניתוחי בכל מקום שהוא.